

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det foreliggende lovforslag er et led i den foreslåede reform af miljølovgivningen og har nøje sammenhæng med forslagene til lov om naturbeskyttelse, lov om vandløb, lov om råstoffer og lov om planlægning. Det foreslås, at der ved en særlig lov oprettes et uafhængigt klagenævn med en sammensætning, der i princippet svarer til sammensætningen af overfredningsnævnet, og at de øvrige nævnte love afgrænser klagenævnets saglige kompetence.

Denne klageinstans foreslås benævnt naturklagenævnet og vil efter forslaget få en blandet politisk-juridisk sammensætning, ligesom det siden 1917 har været tilfældet for overfredningsnævnet.

Det foreslås, at loven om naturklagenævnet alene instituerer nævnet og indeholder de grundlæggende regler om nævnets sammensætning og virke, herunder – som sædvanligt for sådanne nævn – en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte en forretningsorden for nævnet.

Det forudsættes, at nævnet kun skal behandle og afgøre et begrænset antal klager, antagelig omkring 150-200 klager pr. år. Til behandling og afgørelse af nævnet bør derfor kun henvises klager, der rummer spørgsmål af meget væsentlig interesse i forhold til den regulering, som de pågældende love indeholder. De øvrige klager bør behandles og afgøres af miljøministeren (efter bemyndigelse en styrelse under ministerens instruktionsbeføjelse), således som det i vid udstrækning er tilfældet efter den gældende lovgivning.

Klagereglerne i forslagene til lov om naturbeskyttelse, lov om vandløb, lov om råstoffer og lov om planlægning er udformet på denne baggrund. Det er kun i begrænset udstrækning muligt at anvende lovhjemmelen for en afgørelse som kriterium for, om en klage bør afgøres af nævnet eller ministeren. Som regel kan der opstå både »store« og »små« sager på grundlag af en og samme lovbestemmelse. Det gælder også for beslutninger om fredning efter kapitel 6 i forslaget til lov om naturbeskyttelse (i dag kapitel III i naturfredningsloven), men den historiske baggrund tilsiger, at klagenævnet bør tage stilling til alle fred-

ninger, forventeligt ca. 20 sager pr. år. Bortset herfra må det nævnte interessekriterium være bestemmende for, om en klage skal behandles og afgøres af nævnet.

Efter de gældende love, som de foreslåede 4 nye love vil afløse, opstår der årligt et antal klagesager i størrelsesordenen 2.000. Efter lovforslagene skal der i forhold hertil ikke kunne klages over visse grupper af afgørelser, der er af mindre betydning i forhold til lovens formål. Efter lovforslagene skal en afgørelse heller ikke kunne påklages af naboer eller omboende, såfremt lovgrundlaget for afgørelsen ikke tilsigter at varetage naboers eller omboendes interesser. De foreslåede nye love indeholder hjemmel til at fastsætte regler om brugerbetaling i forbindelse med lovens administration, herunder bl.a. klagegebyrer. Med henblik på at begrænse en større del af de mindre betydende klagesager vil Miljøministeriet sammen med de berørte parter vurdere om og i hvilket omfang, der kan indføres klagegebyrer. Ministeriet vil i den forbindelse lægge til grund, at klageordningen må hvile på det princip, at klagegebyret skal tilbagebetales, når klagen i mødekommes. Den således foreslåede begrænsning af klageretten kan på gældende lovs grundlag skønnes at ville reducere det årlige antal klager, som skal realitetsbehandles, til omkring 1.600. De foreslåede ændringer af lovene vil antagelig fremkalde nogle flere klagesager.

Den foreslåede klageordning på det heromhandlede lovområde vil i praksis fungere således:

En klage over den af 1. instansen truffene afgørelse indgives til 1. instansen, som videresender klagen til naturklagenævnet tillige med sagens akter og eventuelle bemærkninger i anledning af klagen.

Efter en gennemgang af sagen beslutter klagenævnets formand med bistand af nævnets sekretariat, om klagen skal behandles og afgøres af nævnet eller henvises til miljøministerens afgørelse. Denne beslutning forventes at kunne træffes i løbet af ganske få dage efter sagens modtagelse, normalt efter blot 2 dages forløb. Sagsmængden gør det nødvendigt, at nævnsformanden tillægges denne kompetence. Den udøves imidlertid reelt på nævnets vegne, og den foreslåede ordning bygger derfor på den selvfølgelige forudsætning, at formanden udøver sin kompetence i